

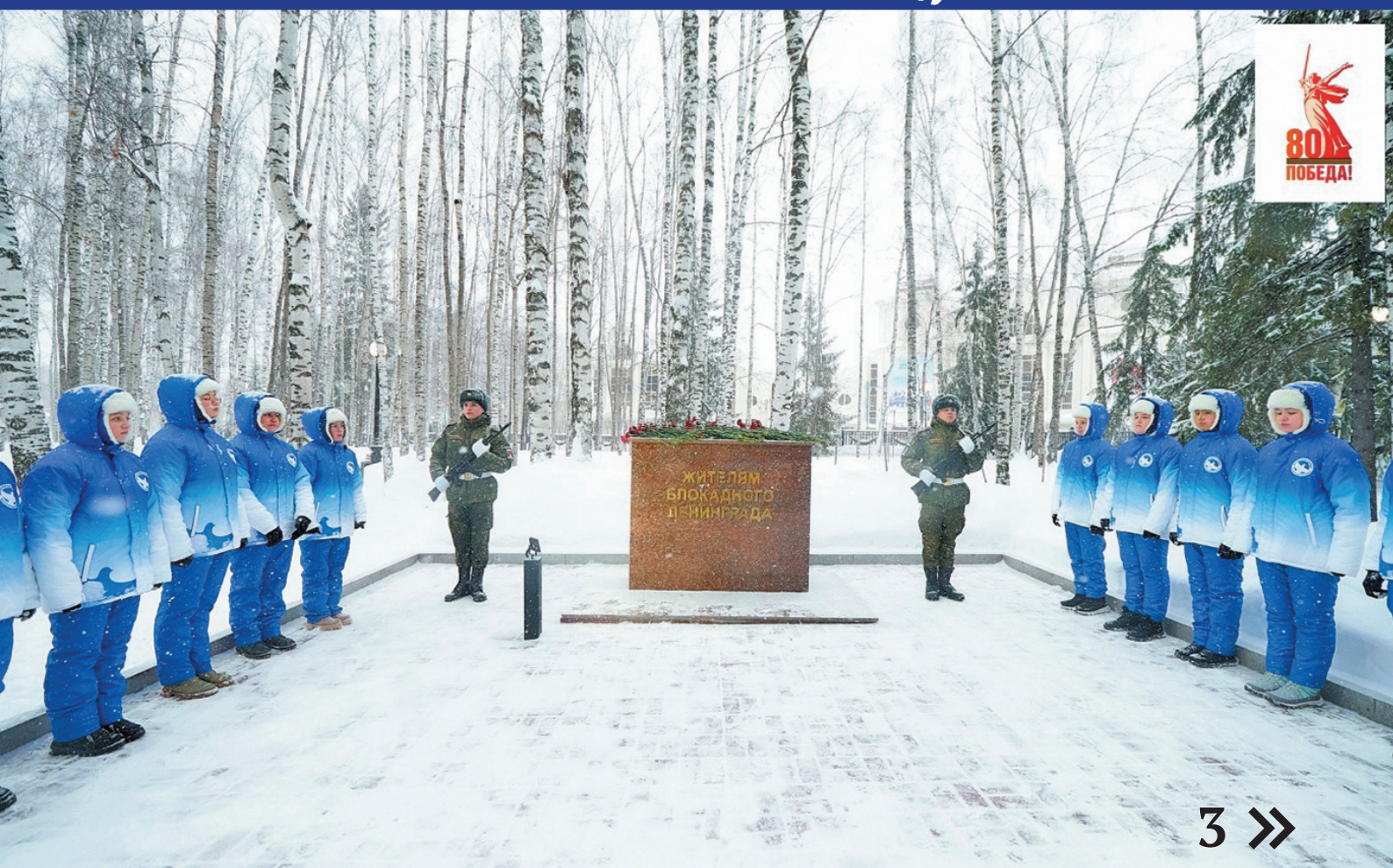
Ханты Ясӑң

Основана
1 ноября 1957 года

30.01.2025
№2 (3662)

Веккеши нэмты пүтлүв!

3 »

Ас хӑлты тыдӑщ 27-мит хӑлтӑн Ленинград вош эвӑлт блокада нух вӑюм хӑтл постӑлы.
Ёмвошн ӧня лыптӑт кев хураса пунсыйт. vk.com/shtabugra тӑхийн вӑюм хур

Муй ширн «Мӱвев
давӑлты ёх»
тӑхи рӑпитӑс

» 4

Касум вошн
йилуп хот
пӱншсы

» 6

Опрашдамн
так ӧрн
мӑсыюм

» 11

2025-мит олн округевн кәт вулаң ёмәңхәтл постәты питлүв. Ас нопәтты тыләщн Вулаң, Отечественной дальн нух питум хәтл вүш эвәлт 80 ола йил, Ван хәтлуп тыләщ 10-мит хәтлән 95 ола йил, щн пура вүш эвәлт, хән Ёмвош округев тывәс.

Кәт вән ёмәңхәтл постәты питлүв

Россия мўев кәщә Владимир Путин 2025-мит ол «Мўев давәлты ёх ола» альсәлэ. Югра мўев кәщә Руслан Кухарук тәм ол «Йис верәт нәмман тайты ол» немн пунсәлэ.

Щн ёмәңхәтлән пәта мўң «Хәнты ясәң» газетаевн ол мәр Югра мўевн даль пурайн тарма рәпитум ёх олаңән хәншты питлүв. Щн путрәт мўң «Ленин пәнт хуват» па «Хәнты ясәң» катра газетайт эвәлт вүлүв, дәлн интәм Югра мўевн вәлты ёх ат вәйтсәт щн хуятәт олаңән, хуйтат давәрт даль оләт пурайн мўң мўевн тарма рәпитсәт, щиты вулаң дальн нух питум хәтл ванамсәт.

Газетаев лўңәтты тынәң ёх, нын рәтлән «труженик тыла» нем ки тайсәт, нын дыв оңцелн хәншаты па мўңева китаты (gazeta@khanty-yasang.ru), щн путрәт мўң «Хәнты ясәң» газетаевн есәллүв.

Путәр хәншәс:
Надежда Рагимова

«Нух питум ёх пура» вер Югра мўевн яма дәщәтлү

Щн олаңән Россия мўев кәщә хә Владимир Путин лупәс. Тәм айкел округ дума кәщә хә Борис Хохряков Югра мўев вошәт кәщәйт па округ дума депутатәт 27-мит координационной мирхот пурайн тәс.

Мирхота әкмум ёх

» Россия мўев кәщә хә Владимир Путин ястәс – нумсәң айлат ёх арсыр мосты верәта вәндтәты па нәтты мосл. Тәм йис айлат хуятәта нух питум ёх эвәлт рәт мўев сәмәңа тайты вәндтәйлты мосл, – елды округ дума кәщә хә Борис Хохряков ястәс.

Щн тумпи Б.С. Хохряков лупәс, «Единая Россия» партия кәщә хә Дмитрий Медведев ясәл, щирн, Югра мўевн кәщәйт тәм пурайн даясты ёха па дыв хоттел хуятәлада яма нәтләт. Ин мўң округевн 30-сыр нәтупсы вәл. Мәнум 2024-мит олн округ дума депутатәт әл мир пида 800 тонна арат мосты дәтутәт-пурмәсәт әкәтсәт па даясты ёха, Курской область па йилуп республикайңәна китсәт. «Единая Россия» партия хуятәт СВО хуша даясты 1055 хоттел ёх вантман тайләт.

Округ кәщә ләңкәр хә, экономика верәт тәты департамент кәщә хә

Сергей Афанасьев ай тәс, муй щирн мўң мўевн дыв сәттәла вер тәты ёх рәпитләт. Ин Югра мўевн щимәщ 47151 хуят. Щн тумпи 32 процент арат самозанятой хәннәхә вәл – щит 101082 хуят. Тәнял ол «Развитие экономического потенциала» щирн дыв сәттәла вер тәты ёха 4619,7 миллион шойт вух мәнәс. Щн тухәлпи щн хуятәт грант нәтупсы вух ёша павәтләт. Щиты мәнум ол мәр 1572 нәтупсы мәсы – щит 3379,3 миллион шойт вух. Югра мўев дәтут-пурмәс верты ёх пәта «Югра мўвн верум ут» вер тәлы. 2024-мит олн «Югорская ярмарка ремәсел» тынесты хәр версы. Щив әкмум дыв сәттәла вер тайты ёх дыв тәхидалн верум дәтутәт па пурмәсәт тынысәт. Щн тумпи дыв Россия мўев па тәхет эвәлт юхтум шурас ёх пида вәйтәнтәйлсәт па и нумәсн, и ёшн рәпитты вер олаңән путәртсәт.

» 2025-мит олн «Развитие экономического потен-

циала» поступсы щирн дыв сәттәла верәт тайты ёх пәта 3192,9 миллион шойт вух есәллүв, – Сергей Афанасьев юхи хәщум артән лупәс.

Тәм мирхотн тўт хәрәтты тәхет пәта немәсыя йиңк тайты утәт верты олаңән путәртсы. Мет сыры йиңк тайты утәт омәсты пәта районәта, вошәта субсидия вух мәты олаңән поступсы йилпатты мосл.

Координационной мирхотн ар январем тайты ёх нәтупсәт олаңән путәртсәт. Социальной верәт тәты департамент кәщә хә Антон Терәхин ай тәс, хути мўң округевн 44 шура ар январемәң хоттел ёх вәл. 2024-мит олн щимәщ хоттел ёха нәтты пәта округ бюджет эвәлт 3 миллиард мултас шойт есәлсы.

Ийха лўңәтты ки, 27-мит координационной мирхотн 11 вер нух вантсы.

Путәр хәншәс:
Людмила Шульгина

Округ кәща хәев Руслан Кухарук Сүмәтвоша яңхәс

Тәм оҗ Ас хәлты тылҗщ 23-мит хәтлән округ кәща хә Руслан Кухарук рәпатайл ширн Сүмәтвоша яңхәс. Щәта лүв район пәльница луңтылҗс, мәта хот йилпатты юпийн лүңән вәйт лор тылҗщн пүншсы.

«Здравоохранение» нацпроект ширн шив йилуп тәм йис лекшитты шүңкәт тәсыит. Тәм хәтл щәта рентген, физиотерапевтической па па мосты тәхет ямсыева ләщәтсыит. Щәта 12500 мултас хуят вантман тәйлы. Руслан Кухарук пәльница кәща не Екатерина Сагандукова (щит хәнты мир мет олаң тохтур не Е.М. Сагандукова хилне) пила пәльница вантман яңхәсәңән.

Щәлта округ кәща хәев Сүмәтвошн йилуп әшко-

ла омәсты тәхия яңхәс. Тәм әшколайн 700-кем няврем вәндтыйдты пилт. Иса әшкола 30%-кемн версы. Хән әшкола омәсты етшуптәды, Сүмәтвошн нявремәт и әсмена ширн вәндтыйдты пилтәт.

Ишиты Р. Кухарук районной краеведческой музей тәхийн вәс, щәта лүв сыр-сыр ванлтупсәт вантәс. Щит шуши мир вәлупсы ширәт па 1953-мит олн Западной Сибирь мұвн мет олаң вәйтум газ тәхи олаңән уша верәс. Мосл лупты, тәм музей

Р.Н. Кухарук Сүмәтвош пәльницәйн. vk.com/kuharuk_ruslan тәхи эвалт вүйом хур

2003-мит олн омәссы па ин ши хот йилпатты мосл, ши пәта мосты непека́т ләщәтты пилтсыит.

Ши тумпи Р. Кухарук Сүмәтвош кәща хә Р. Александров пила вәйтантыйдты пурайн катра хотәт нух вүйты па йилуп вәдты

хотәт омәсты олаңән пүтәртсәңән. Ши пәта муниципальной тәхет кәщәйт пила мирхот верты нумәс тәйл.

Руслан Кухарук айкел хәнты ясаңа тулмащәтәс:
Надежда Вах

Ши суртәң хәтләт олаңән веккеши нәмты пилтүв

Кашәң оҗ Россия мұвн Ас хәлты тылҗщн 27-мит хәтлән Вулаң даль пурайн Ленинград вош эвалт блокада нух вүйом хәтл постәлы. Тәм хәтлән Югра мұвевн вәдты мир иши ши пәлтап пурайн пәрум хәннехуятәт нәмәлмәләт. Тәм оҗ округ кәща хә Руслан Кухарук, кәща хуятәт, оса па рәпитты тәхетн кәпәртты хәннехуятәт, СВО тәхийн ләлясум ех әня лыптәт кев хураса пунсәт.

Ленинград вош даль пурайн. Президентской библиотека тәхи хур

Ленинград вош блокада 1941-мит олн лыпәт хойты тылҗщ 8-мит хәтлән немщәтн иса мухәлая ләп вүйсы па 872 хәтл мәр шиты тәйсы. Па тәп 1944-мит олн Ас хәлты тылҗщ 27-мит хәтлән иса блокада нух вүйсы. Щит вошәң хәннехуятәт пәта мет

пәлтап па нүшаяң хәтләт вәсәт. Ши лавәрт хәтләтн рәпитты вән хуятәта – 250 грамм, нявремәта – 125 грамм нянь мийлясы.

1941-мит ол сүс вүйш эвалт Ладожской мәләң хуят әш версы па хопәтн летутәт, пуртәнәт па па мосты утәт шив тәтлясыит. Ас потты тылҗщ вүйш

эвалт, хән мәләң потсы, еңк әхтыйн даль машинайт яңхты пәта версы. Ши әш «Дорога жизни» немн немәтсы. Юхды па ши әш хуят имет, нявремәт, мәшмәлтум хуятәт вән мұва тәсыит.

Блокада хәтләт мәр 641 шурәс мултас (па непека́тн миллион мултас арат хуят олаңән хәншман) хәннехә ләлды вәлман па бомбайт, нәләт эвалт әнтәма йисәт. Иса араттәлн 1 миллион 837 шурәс хәннехәя вошәң мир шимда йис. Итәх хәннехуятәт, мултыкем нявремәт, ши «Вәлупсы әш» хуят ләлды мұвәта тәсыит. Хән немщәт вош пүңәл эвалт йира вошәтсыит, щәта тәп 557-кем шурәс хуят хәщәс.

1943-мит олн «Искра» немпи операция олңитсы,

хута Ленинградской па Волховской фронтәтн ләлясты ехн Ленинград вош блокада еша пелки пүншсы. Па тәп иса тәлаңтелн 1944-мит олн Ас хәлты тылҗщ 27-мит хәтлән Ленинград вош мухәлая вуракәт елды вошәтсыит. Ши хәтлән Ленинград вошн салют есәлсы. Лылаңа хәщум мир нух амәтсәт.

Иса мұв луваттыйн па мұң Россия мұвевн ши лавәрт, пәлтап па суртәң хәтләт олаңән хәннехуятәт иса нәмләт па кашәң оҗ блокада нух вүйом хәтл, постәләт. Щит веккеши мұң нумәслүвн па сәмлүвн хәщл.

Путәр хәншәс
Надежда Ильина

Муй щирн «Мўвев давалты ёх» тахи рэпитас

Манум ол ван хатлуп тылащн Ёмвошн «Югра» немуп тахийн айкелат акатты ханнехуятат округев «Мўвев давалты ёх» тахи кэща хэ Игорь Илык пида вэйтантилдсат.

Игорь Илык лупас, муй щирн 2024-мит па юхи хашум 2023-мит олдатн Югра мўвев луваттын ханнехуятат вэсат, хути «Мўвев давалты ёх» тахи арсыр рэпатыйт лэщатас. Щиты дыв сыр-сыр верат версат, дэлн даль хэрятн вэлум хэ ёхлўва ямал-тыйлды па рўтыщаты щирдал тўнматты. Щи тумпийн, вантэ, даясум ханнехуятата там нуви тарум илпийн елды мулды щирн ищи вэлты мосл. Щимашч вер пата дывела ар нэтупсы вер «Мўвев давалты ёх» тахийн верлы. И. Илык яснат щирн, там ол 48-кем шураc непек щи ханнехуятат па дыв хоттел ёхдал китсат. Дыв Югра мўв па мўн Россия хон пелкев эвалд дальн вэлум пата ин вухат вохлат. Щалта ланхалат, дэлн дывела рўтыщаты щират тэса ат версийт. Даясум ханнехэйт хоттел ёха ищиты законат щирн лэщатум нэтупсат мослат. Кашан хэ па не ланхал, дэлн машанч вердал лекшитты па ямсыева рўтыщаты щирн морты мўвата янхты щиратн ат машыт.

Няврэмдала па лўн пураин матты тахийн рўтыщатыя мосл.

Арсыр щимашч нэтупсат даль харн вэлум ханнехэйт пата там йисн «Мўвев давалты ёх» тахи хуца рэпитты ханнехуятат верлат. Щи киньща округевн вэлты департаментат кэщайт и ясаца па и нумса юхатлат, дэлн СВО тахийн янхум айдат ханнехуятата па дыв

хоттел, ёхдала ар щирн ямсыева нэттыя.

И. Илык яснат щирн, антэ тэп Ёмвошн атэлт щирн даясум ёх нэтупсийн мальнойт. Щимашч социальной верат лэщатты па тўнматты ханнехуятат арсыр кертатн па вэн вошатн округев мўв луваттын вэллат па ищиты СВО эвалд юхтум хэ ёхлўва сыр-сыр мосты верн Россия хон пелак закон щирн нэтлат.

Кашан щимашч ханнехэя сырыя мэшмалтум тахилал ямалтыйлды, рэпатыйт муй илпа вондтыйлды щират дывела арсыр тахетн каншлат. Мўн округев «Мўвев давалты ёх» тахи хуятат вешката па шеңк тэса верат верлат.

Тата мосванан «Ярмарка вакансий» тахи немасыя Югра мўв луватн лэщатсат, дэлн СВО эвалд юхтум хэ ёхлўв рэпата мушатты ат веритсат. Щимашч вулаң вер там юхи хашум 2024-мит олн араттелн иса хэлум пўш лэщатыйлса. Округев кэща хэ Р. Кухарук щипата шеңк амтас па ищиты ар щирн нэтты

И.А. Илык. informugra.ru

питас. Щи киньща па дыв Югра луватн тўнщиранца уша версийт па кашан тахийн ин тамхатл вэнтты ишакдыйт. Ин мосл лупты, щимашч «Ярмарка вакансий» вэйтантипсат там олн кат пўш Ёмвошн па и пўш Сэрханл, вош хуца па вэс. Щи пураин даль хар эвалд юхи юхтум хэйт сырыя арсыр рэпата верат арталасат па ёхат ищи кўрумн щив мантыя каш версат па мосты непекатн ёш пос пунсат. Кимит вер – щит па, вантэ, мўв илпи тащ каншты ханнехэйт ар пелак эвалд немасыя юхтыйлсат, дэлн дыв хуцела аршак айдат па тумтак хуят рэпата вўты. Хэлмит вер – щит, хэн СВО хуца вэлум ёх ланхалат ям тылащ вух вэлты-холты щирелн холумты. Ям тылащ вухат, вантэ, ар пелак там йисн ищипа тэп нефть па газ пида рэпитты ханнехуятат вўтыя веритлат. Щалта И. Илык па путартас, мўв илпи тащ каншты тахетн рэпатайт мушатум айдат хэ ёхлўв елды арсыр университетата па институтата вондтыйлды

нумсат верлат. Щит, лўв щиралн, ищи шеңк ям па мосты вер. Щи щиратн «Мўвев давалты ёх» тахи хуятат елды ищиты СВО эвалд юхтум хуятата Югорской, Сэрханл, Нижнеартовск университетата питты арсыр унтас лэщатлат. Мет олдан щимашч ханнехуятат немасыя подготовительной курсата янхлат, хуца тўнщиранца вондталыйт, ёхат велщи экзаменат матыя щипа тахета елды китдыйт.

Мет юхи хашум путралн И. Илык айкел тэс, муй щирн тамхатл округевн даль хара манум ёх рэдал эвалд ДНК вўты питлы. Вантэ, СВО тахи хуца вэлты арсыр ханнехэйт пура-пураин хулт пелы вэщайлтыйт па ищи кўрумн кэщайт уша паватты ан веритлат, мата тахи хуца па хэн ханнехэ вэтшасы. Щипата антэма ювум хэ ёх кўтн ДНК щирн ямсыева арталаты па вантты питлат, мата ханнехэ щит вэл. Хэн па аршак щимашч ут экспертиза щиратн ийха акатлы, щит ар ДНК 525-мит тахия Ростов вош пельница хота тэдыйт. Щипа тахи хуца военносудственной вер щирн даль харн хулт пелы вэтшум хуятат арталаты елды питлыйт. Щалта там кўтн 48-кем шураc айкеланч непек, мата утат СВО тахия янхум хуятат ханшсат, округ «Мўвев давалты ёх» тахи хуца 90% арат ямсыева нух вантсийт па тўнщиранца лэщатсийт. Кашан ай-вэн нўша вер иса тўнщиранца елды пелы версы.

Путар ханшас:
Владимир Енов

Ёмвошн Ас хэлты тылэщн 16-мит хэтлэн региональной информационной «Югра» тэхи хуца ақтупсы вэс, щата путэр мәнэс, муй вўрн Югра Росгвардия ёх 2024-мит олн рэпитсэт. Тэм мәнум олэв мўев-йиңкев лавдэсты ол нем тэйс. Ақтупсыин Югра Росгвардия Управления хуца рэпитты хэ, полиция полковник Евгений Симаков путэртэс.

Округев Росгвардия тэхи ёх верэт

Лўв путэртум яснэлн Росгвардия ёх тэм ол кармама рэпитсэт, дыв Югра правоохранительной органэт пида пидтэщман вэсэт. Яха пидтэщман 2024-мит олн округев хуца дыв сыр-сыр атам верэт сора вэйтсэт па яма тўнматсэт.

Лўв путэртэс:

»»ОМОН па СОБР тэхеңн 1900 киньца аршэк таран верэт тўнматсэт, дыв правоохранительной ёха 330 ювра верэт верум хәннехэ катэлды нэтсэт. Щи хәннехэйт арсыр ювра верэт версэт, щит государственной измена, закон такды мўң мўева дыв па хон пелэк ёх тэсэт, пэңх хурасуп атам леты-яныщты угэт контробандайн тыв тэсэт, тэх ёх кўлащсэт, хәннехэ велум ёх па вэсэт па арсыр атам верэт верум ёх.

Мәнум олн Югра хуца вэлты мир эвэлт 50 арат даласты пата вэлты пушкан па 500 пэтрэн па пасыр даласты пурмэсэт нух вўсыит, щит дыв ан рэхты щира тэюм утлал. Ол мэр атам ёх эвэлт нйл миллион вух нух вўсы, вет кила пэңх хурасуп леты-яныщты ут па арсыр ух шива верты пуртэнэт.

Ар рэпата лицензионно-разрешительной рэпата верэтн вэлты инспекторэт версэт, дыв округев хуца вэлты 44 щурэс хәннехэя нэтсэт, щалта па 15 щурэс тэхийн вантсэт, муй вўрн, яма муй атма пушканэт лэщатман тэйлайт. Щиты яңхум тэ-

▲ Е.Е. Симаков айкелэт ақатты ёх пида вэйтэнтупсыин. П. Молданов верум хур

хетн инспекторэтн щурэскем хәннехэ катэлдса, мата ёх пушкандал атам щира шавиман тэйсэт. Щитэт административной протокола хәнсайт, па щи ёх поступсы щирн пушкандал тэса ан шавитты пата вух сухуптэсэт. Тэм ол 1400 велпэслэты пушкан нух вўсы, щи ёх мосты непекэт ан тэйсэт. Щалта па 26 хәннехэ тэм ол пушкандал вэтшэсэт. Мет ар пушкан Ёмвош район хуца вэлты ёх вэтшэсэт, щит 8 пушкан.

Росгвардия Управления Вневедомственной охрана подразделенияйт ёх 10 щурэс арсыр тэхет лавэлман тэйлэт, щи кўтн 800 хот, хута нявремэт па айлат ёх вэнлтылэлэт. Тэм мәнум олн Росгвардия хуятэт 10,5 щурэс пўш щи тэхет вантты яңхсэт, карты щўңкэт «тревога» сый верум пата.

2024-мит олн 600 атам вер ан тывэс, щит сыры уша верса па вулытса,

32 арат пўш атам верэт щи кўш тывийлэсэт, тэп сора уша версайт па щи вер верум ёх катэлсайт. Мәнум олн 120 хәннехэ вэйтсы, мата ёх сўт эвэлт хунтыйлэсэт.

Ван хэтлуп тылэщн Екатеринбург вошн военный совет ақтыйлса, щит Уральской округ далэ вулытты щира вэлты Российской Федерация национальной гвардия хуца кэщая вэлты ёх ақтыйлэсэт. Щит кэсупсы щира вэс, мўң Югра мўев Росгвардия Управленияев территориальной органэт УрФО хуца кимэтмит тэхи ёша павэтсэт.

Щалта па полиция полковник Евгений Симаков айкел ақатты па хәншты ёха путэртэс дыв кўтэлн яма рэпитты ёх олаңан, муй вўрн дыв лавэрт сурта муй па атам вера питум ёха нэтсэт. Мәнум олэвн Ас потты тылэщн Сэрханл вошн Росгвардия вне-

ведомственной охрана хуца рэпитты полиция старший сержант Ислам Агаларов 18 ола ювум эвия нэтэс, лўв кэрэщ хот 8-мит этаж эвэлт илды рэкнэс, тэм хәннехэин лўв шивалэсы па катэлдса, щи пата лылаңа хэщэс.

Югра хуца далэ щира вэлты ёх, тэмэщ ведомства хуца рэпитты хуятэт па мўвэтн па нэтлэт, щит мўнева йилпа ортум мўвэт па даласты хэрэт хуци.

Сот киньца аршэк Росгвардия ёх государственной па ведомственной ишэк непекэт па мевэл посэт ёша павэтсэт. Ай тэхет потты тылэщн 2024-мит олн Югра Росгвардия Сургутской Управления хуца рэпитты прапорщик Александр В. кармама вэлмал пата па па хуята нэтмал пата «За храбрость» II степени мевэл посна мойлэсы.

Путэр хәншэс:
Пётр Молданов

Ас халды тылдың 7-мит хатлән Касум вошн «Нумсәң җә» нәмпи Ресурсной центр тәхийн «Пространство перемен» нәмпи хот пүншсы. Мосл лупты, «Нумсәң җә» тәхи хуятат щит пүншты пәта хўвн рәпитты олңитсәт, тәп тәм ванән хот ләщәтсәт. Сырыя тәм хотн катра ашкола летут хот вәс, щит катра хот нух версәт, интәм хўрамәң па ләщкам йилуп хота тывәс, хот лыпийн арсыр хәрәт рәпитты пилдәт.

Касум вошн йилуп хот пүншсы

Щит хот ләщәтты «Пүпи» тәхи кәщә не Марина Кабакова, «Нумсәң җә» нәмпи тәхи кәщә не Елена Федотова па «Люкан» тәхи кәщә не Татьяна Любавина нумса версәт. Елена Терентьевна путәртәс:

» Шимәщ хот мосл, щит ияха әктәщийлты хәр. Щит общинаит җә, некоммерческой тәхи хуща вәлты җә, шуши мирәт па иса хуятат и тәхийн ияха әктәщийлты пилдәт. Лыв шуши мирәт вәлупсы, культура верәт нух тўңматты пилдәт, щәта рәт ясәң вәндәтәты рәхл. Муй мирхот, муй җәнта пәсана муй җәмәңхәтлә тәта әктәщийлты пилдәт. Кашәң ол мўң Россия мўвев, округ мўвев хўваттйин вухәң нәтупсы вўты щира арсыр кәсупсәт вәлдәт. Шуши мира нәтты мосл, муй вўрн лыв ям нумәсдәл немасыя нәпека хәншты, муйсәр нәпекәт әкәтты па муй вўрн щит кәсупсәт хуща нух питты. Мўң тәта пищ тәйлүв ияха вәйтәнтты, ләдн шуши мирәт па кашәң хәннехуята проект нәпека хәншты вәндәтәты па нәтты. Щит пәта мўң семинарәт, онлайн вәндәтәты верәт, вәндәтәты хәрәт тәм центр хуща ләщәтты пилдәт. Проект нәпек ки тывәл, нәтупсы вух җәша павәтты пәкләт, ләдн шуши мира, вўды тәйтты җәха, вой-хўл вәлдәсдәтәты җәха вәлупсәл яма верты.

Тәм хот лыпийн ям па хурамәң летут хәр

М.М. Канева С. Рандымова верум хур

верса, йилуп нуви хәрәп пәсанәт, омәсты пәсанәт омсәлсыйт.

Марина Викторовна Кабакова «Шайная лавка» нәмпи проектәл олаңән ясәң тәс:

» 2024-мит олн «Шайная лавка» нәмпи вер «Грант губернатора» кәсупсы хуща нух питәс. Тәта вошәң па мойң җә әктәщийлты пилдәт, ләдн хәнты ясәң вәндәтәты, епләң хәнты нянь пила шай яньщты. Вантә, мўң хәнты мирев иса щиты вәл, мойң җәха ки юхәтл, шай яньщты юпийн тәп путәр олңитты мосл. Ар ям вер тәта верты пилдәт: хәнты якәт якты, әрәт ариты муй әл путәртты. Хәнты ясәң ән вәты хәннехуята немасыя щимәщ ай путәртты киника ләщәтлә, ләдн лүв хәнты ясәң ат вәндәтәс. Шимәщ ям вәндәтәты хәр тәта пилт.

Тәм етн центр хуща нявремәт па юхтум мира арсыр юнтупсәт па әмәщ ванлупсәт ләщәтсыйт. Лыв хәнты па юрн юнтутәтн юнтсәт. Елена Кузнецова юхтум мир күтн кәсупсы ләщәтәс, щит «Тепко» нәмпи юрн юнтут. Мария Михайловна Канева сырыя питәс, щит лув сохләл ит картлүңк хәщәс.

Па исхур (теневой) театр җәхн верум «Ими хилы», «Лон верты ими» хәнты моньщәт вантсүв. «Нумсәң җә» нявремәт рўтьщәты тәхи хәр тәта рәпитты пилт, ләдн айлат җәх хәнты мир вәлупсәв олаңән уша ат версәт.

Кашәң хәннехә әмәщ мулты вер верты тыв юхтыйлты пилдәт.

Елена Терентьевна «Казым за наших» нәмпи проектәл олаңән ясәң тәс:

» 2023-мит олн мўң верев округ кәщә грант

кәсупсы хуща нух питәс. Щит проект ләдә мәнум җәха нәтәсты пәта. Щит елпийн мўң ияха әктәщсүв па путәртсүв, муй верты пилдәт щимәщ лавәрт пурәйн, мўң ләдәсты хуятлүва нәтты мосл. Сух әвәтты щўңк версүв, карты панка әвәлт окопәт тәйтты әсвечә, «Сухой душ» нәмпи ут, щит сора дюхәтыйлты утәт.

Касум вошн вәлты мир – щит сәмәң мир, иса ләдә мәнум җәха нәтәсдәт. Вәна пәлка ювум имет иса яма нәтләт, хошум носкәт тыйләт, мосты ләмәтсухәт, миләт па арсыр сухәт әнтләт. Кашәң җәмәңхәтлән тынесты хәрәт ләщәтман вәлдәт, щәта арсыр летут муй әнтум пурмәсәт, ләмәтсухәт па арсыр сувенирәт тыныләт, щәлдта щит әктум вухәт ләдәсты хәята нәтты щира мәллийт. Тәм центр тәхийн вошәң мир, нявремәт солдатәт пәта холпәт тыйты пилдәт.

Хуятат ләңхәләт мулты вер тўңматты, проект олаңән иньщәсты, Елена Терентьевная карты кәл хўват путәртатты: **89088846023**.

Мосл лупты, тәм йилуп хот хуща мўң шуши мир олаңән йилуп айкеләт уша верты пилдәт. Шимәщ нумсәң па каркам неңиета вән пәмащипа па вўща ясәң китлүв, елды вўтьщәты верәт яма ат мәнләт.

Путәр хәншәс:
Светлана Рандымова

Хутыса шуши мир газетайңан тывсаңан

Ши олаңан вэй-тантупсыйн, мата ут Ас халты тылащ 17-мит хатлан вәс, ар ол «Ханты ясаң» па «Луима сэрипос» газетайңалүвн рәпитум өх путәртсәт.

Мет сыры мүн редакцияев йилуп кәща неңев Надежда Алексеева мойң өха ар хошум ясаң па вән пәмашипа лупәс. Вантэ, лыв иса муй версәт, дәлн Ёмвош округевн ханты па вухаль мирңалүв пәта газетайңан ат тывсаңан. Щәлта кашаң хуята ишәкты непек па «Ханты моньщәт» немпки киника мойләсы. Моньщәң непек айкеләт әкәтты ханты өх «Ханты ясаң» газетаев 65 ола ювум пурайн есәлсәт. Тәм непекн арсыр олатн «Ленин пәнт хуват»-«Ханты ясаң» газетаевн ханшум моньщәт вәлдәт.

Шай яньщман мойң өх путәртсәт, муй щирн лыв ар ол редакцияевн рәпитсәт. Мария Волдина 30 мултас ол рәпитәс, сыры «Ленин пәнт хуват»-«Ханты ясаң» газетаев кәща неңа, щәлта 1989-мит ол вүш эвәлт «Ханты ясаң» па «Луима сэрипос» газетайңалүв редакцияев кәщая вәс. Лүв путәртәс:

» Ма тәп и ол ханты газетаев верум хә, олаң ханты писателев, Вулаң далын далайсум хәннөхә Григорий Лазарев пила рәпитсум. Лүв шеңк яма күтуп Ас хәнтәт ясаңан (нялүм шәпн) путәртәс. Лүв ипүдяң ром па тарум икия вәс. Ханты мирев газета тывты пәта ар әр пунәс. Хәнтәтн веккеши лүв нәмман тайды па вән пәмашипа ясаң лүвела лупдәт.

Мүн редакцияевн рәпитум па рәпитты хуятәт

Ишимәщ хәннөхәя вухаль мир писатель хә Юван Шесталов вәс. Мин лүв пиләла па непекәң мир пила иса муй версүв, дәлн вухаль мир рәт ясаңан газета ат лүңәтсәт. Мосл лупты, «Ленин пәнт хуват»-«Ханты ясаң» газетаевн вухаль щирн айкеләт, путрәт хәншсүв. Ипүш ма щиты версум – «Ханты ясаң» газетаев иса вухаль щирн ләщәтсем. Ши юпийн, а-на-наём, итәх хуятәт уша верты ән веритсәт, а муй пәта ханты газетайн вухаль путрәт хәншман вәлдәт. Ши пурайн кәщайт немасыя поступсыйн өш пос пунсәт па вухаль мир «Луима сэрипос» (ханты щирн «Увәсхәнь») газета тывәс. Щит 1989-мит ол вәс.

Раиса Решетникова 2002-2018-мит олатн редакцияев кәща неңа вәс. Ши олат мәр редакцияев йилуп щирн вәлты питәс – финно-угорской айкеләт әкәтты өх пила и өшн, и нумәсн рәпитты питсүв, кәт газетайңалүв сема питум олатн научной мирхотәт ләщәтты олңитсүв, киникайт есәлды,

газетайңалүв лүңәтты өх пәта кәсупсәт, «Айкеләт няврем» вер па па верәт ләщәтты олңитсүв.

Ар ол «Ханты ясаң» газетаевн рәпитум не Реональда Ользина әнтә тәп ханты щирн айкеләт па путрәт хәншәс. Ши тумпи рүщ газетайт па журналәт пәта ханты вәлупсәв, нүшайлүв па па верәт олаңан хәншиләс.

» Интәм мүн газетайңалүвн яма па тәса хәншты өх рәпитләт, щирн мүн ям нумәсн рүтщәлүв, – юхи хәщум артән Р.С. Ользина лупәс.

Людмила Зубакина ищи ар ол ханты газетайн айкеләт, хәннөхәйт олаңан путрәт хәншиләс. Юхи хәщум олатн мүн газетайңалүва мир хәншаньщиләс, щирн рәхл лупты, лүв округ мирев яма вәлдә.

Лүв ханты ясаң, йис вәлупсәв яма вәлдә, тәса өнтәсл, щирн итәх пурайн лүв эвәлтәла мулты мосты верәт олаңан иньщәслүв. Светлана Динисламова

юхи хәщум кәт ол мүн редакцияев кәщая вәс, тәп 1989-мит ол вүш эвәлт «Луима сэрипос» газетая путрәт хәншты питәс. Лүв – вухаль мир лүңтарәт хәншты не иты лупәс, ханты па вухаль мирңалүв олаңмит писателәт, поэтәт путәрләл, лүңтарләл тыв китсәт, щирн ин ищи щимәщ айлат өха нәтты мосл.

Тәмхәтл мүн ищиты вухаль мир айкеләт әкәтты не Валентина Узель пәта амтәтлөсүв. Лүв «Журналист года – 2024» кәсупсыйн «Рәт ясаң» номинацияйн нух питәс. Кәсупсыя лүв Касум вүлөң, тәхи нүшайт олаңан путрәл китыйлсәлә.

Вэйтантупсәв тәса мәнәс. Вәна пелка ювум айкеләт әкәтты өхлүва па мүнөва щитшеңк мәстәс, – ин мүн, ям нумәсн еллы ищиты ши тәса рәпитты, мүн ханты па вухаль мирңалүв пәта ям айкеләт па путрәт хәншты питлүв.

Путәр хәншәс:
Людмила Гурьева

Вэнт шушийн и хэтр

Ёмвошн вэлты па тыв мойңа юхтылдты мир хэнтты па вухаль ёх вэлупсы олаңан уша павэтты ки лэңхалэтр, дывела вэнт кэртэтра яңхты ан мосл. Щи олаңан Ёмвошн «Торум Маа» музей хуца уша павэтты рэхл.

«Торум Маа» музейн рэпитты хэ С. Конев. Н. Рагимова верум хур

Манум рўтыщэты хэтр дэан, Ас хэлты тылэщ 25-митн, щэтра мойң ёх пэтра «Вэнт шушийн и хэтр» вэс. Тыв Ёмвошн па Нижневартовск вошн вэлты ёх юхтылдсэтр. «Торум Маа» музейн рэпитты хэ Сергей Конев путэртэс, хутыса хэнтэт па вухалэтр вэнт кэртэтрн вэллэтр:

«Торум Маа» музейн нэтр экспозиция тэйлўв: лўң кэрт, тэл кэрт, вой велпэслэты эш, ёмэң тэхн. Ёмэң тэхнн ин вэнтты шуши ёх юхтылдлэтр, йнр-поры верлэтр, Тэрум эвэлт ям, уяң вэлупсы вохлэтр, дэлн нса рэт ёхлэл тэлаңа, яма ат вэсэтр, дэлн велпэслэты оладр яма ат манэс, дэлн аршэкр пешне тэм олн сэма ат пнтэс. Тэм ол товннн вўдең ёх ёмэңхэтрл пурайн тэтра хэнтты па вухаль ёх ветвўды пнла поры верты пнтрлэтр.

С. Конев хэнтты кэр олаңан путэртэс. Мойң ёх

рэпитты хэ ай хопнэан олаңан путэртэс, лўң хэнтты хот ванлэтр. Щнв луңмевн лўв лупэс:

Тэм лўң хот Нижневартовской район Аган юханэан омэсты вэнт кэрт эвэлт тэсы. 1987-мит олн щн кэртэтрн лэпэтр хот ара вўсы, щнтр лупасэтр, вэлты хотэтр. Щнтрэтр пэршэя лелсыйт па Ёмвоша тэсыйт. Тэтра ар хуятр экртэщсэтр па щн лэпэтр хот лэпэтр хэтрл мэр омэссэтр. Щнрн «Торум Маа» музейнв сэма пнтум хэтрл – щнтр 1987-

лыв тэл кэрта касэллэтр, ванэан ёхмэтр вэллэтр, хуца хэйт войтр велпэслэты яңхлэтр. Вэнт кэртэтрн шуши ёх ин вэнтты щнтры вэллэтр.

Щн юпннн Сергей Конев вухаль тэл хот ванлэтр па путэртэс лыв вэлупсэл олаңан. Кнм етсўв, кашэң хуятр ёхэл эвэлт нэл есэлты щнр тэйс. Щэлтра вой велпэслэты хэ эша луңсўв, музейн рэпитты хэ путэртэс, муйсэр велпэсн шуши ёх кураң вой, вухсар, лэшек, мойпэр па па войтр велпэслэтр.

Мосл лупты Сергей Конев лупум пнтрэтр шеңкр эмэщ хэлэнтты вэс, лўв яма па эмэца шуши мнрев вэлупсы олаңан путэртэл. Нижневартовск вош эвэлт юхтум нэ Марина Павлова лупэс:

Мэнема хэнтты па вухаль мнрнэан вэлупсы олаңан уша павэтты шеңкр эмэщ вэс. Музейн рэпитты хэ яма путэртэс. Ма олаңмнтр пўш щнмэщ музейн вэсум па олаң пўш округевн вэлты шуши мнрнэан олаңан уша павэтсум. Щнрн вэн пэмащнпа луплум тэтра рэпитты ёха.

Камн яңхман юпннн нса мойң ёх еша ншкнн потсыйт, щнрн хота луңмевн мавэтр пнла каврум турн шайн яныщлэтысьюв. Щэлтра музейн рэпитты неңан Татьяна Коневанн мойң ёх хэнтты па вухаль хэншет хурасуп хэннехэ лавэлты ай утыет верты вэнлэтысыйт. Щнтры эмэца Ёмвошн «Вэнт шушийн и хэтр» манэс.

Мойң ёх вой велпэсэтр олаңан уша павэтлэтр

уша павэтсэтр, щнтр пэщар юх, эм юх муй па хэш юх эвэлт верлы. Юх эвэтрсэтр, мосты щнрн нух менэтрсэтр, кэр версэтр. Щэлтра сухта йнцк пнла рўвэтрсэтр, щнв сорум турн пунсэтр, щнтр ут кэра нерсэтр. Щнтр кэрн еплэң хэнтты нянь тывл. Йнс пурайн, хэн лэнт энтэм вэс, шуши ёх хўл лўвэтр эвэлт верум лэнт няня версэтр.

Щнтр юпннн музейн

мит ол ай тэхет потты тылэщ 30-мит хэтрл. Мосл лупты, тэм хот 1965-1966-мит олнэанн омэссы. Лўң кэртэтр юханэтр хонэңан омэслыйт, вантэ, шуши ёх хўл велпэслуман вэллэтр, щнтры юхан хонэңан хотлэдр омэслэтр. Вэйт дор тылэщ етшэтынн хэнтэт сўс кэрта касэллэтр, щэтра ванэан нэрмэтр вэллэтр, дыв воньщумут, нохэр экрлэтр. Ай тэхет потты тылэщн

Путэр хэншэс:

Надежда Рагимова

Мӓнум ол ван хӓтлуп тылӓщ 26-мит хӓтлӓн округ мир ремёслайт хотн «Вертугӓн хуят 2024» немпи шӓкщӓты верӓт тӓса вӓты ӓх кӓтн кӓсупсыйн нух питум хуятӓт ишӓк неpekӓтн мойлӓсыйт.

Тӓта кӓт верӓт хӓват, щит «Художественная реконструкция» па «Народное искусство» пурмӓсӓт ванлтӓты мосӓс.

Щиты «Мастер года» кӓсупсыя па ши нем кӓтлуптӓты щира Нижневартовской, Советской, Сӓрханл, Нуви сӓнхум районӓт па Ӕмвош, Нуви сӓнхум, Сӓрханл, Урай, Югорск па Лянтор вошӓт эвӓлт йис верӓт тӓса вӓты 60 хӓннехӓ лӓщӓтум 265 пурмӓс китсы.

Шӓкщӓты верӓт вӓты ӓхн ши пурмӓсӓт мет йма нух вантсыйт па мет тӓса лӓщӓтум пурмӓсӓт муй ӓрнӓсӓт пирысыйт.

Еллы ши пириум пурмӓсӓт хурамӓна «Мастер па традиция» немпи ванлтупсыя лӓщӓтсыйт.

Щӓлта нух питум хуятӓт тумпийн тыв арталӓты ӓх па хӓнты пурайн округ мир ремёслайт хот пӓншты вера ар ӓр пунум хӓннехуятӓт па вохсыйт.

Округ ремёслайт хот йилуп кӓща не Марина Кабакова ясӓт щирн, щит мет олӓнмит щимӓщ вӓйтӓнтупсы, хӓн тӓта йис верӓт тӓса вӓты неӓт-хӓйт ӓкӓтсыйт.

Щиты уша йис, «Художественная реконструкция» верн Сӓрханл вошӓн неӓт: Анастасия Анатольевна Редакова, Екатерина Юрьевна Салькова па Татьяна

Вӓйтӓнтупсыя юхтум мир. И. Самсонова верум хурӓнӓн

«Вертугӓн хуят 2024» немуп кӓсупсы сухнӓс

Алексеевна Сердюкова нух питсӓт.

«Народное искусство» верн нух питсӓт: Наталья Андреевна Ачимова па Галина Александровна Дорошко, ищи Сӓрханл вошӓн неӓнӓн; Наталья Васильевна Маковецкая па Надежда Михайловна Постика, Ӕмвошӓн кӓтӓнӓн; Галина Александровна Тарасова, Урай вошн вӓлты не; Татьяна Ермаиловна Тарасова Нуви сӓнхум вош эвӓлт па Лидия Ивановна Яскевич, Нижневартовской район Аган кӓртхуща вӓлты ими.

Немасыя мойлупсы «Народное искусство» вер хӓват Надежда Александровна Коновалова, Ӕмвошӓн не; Людмила Николаевна Костина, Нуви сӓнхум вошӓн не; Людмила Николаевна Мелентьева, Сӓрханл вошӓн не; Светлана Владимировна Палей, Сӓрханл район Лянтор вошн вӓлты не; Любовь Владимировна

Верӓнты ӓх ванлтупсы ванлтӓт

Хатанзеева па Валентина Елисеевна Швецова, Ӕмвошн вӓлты кӓтӓнӓн, мойлӓсыйт.

Зинаида Григорьевна Агафонова, Нуви сӓнхум вош; Светлана Николаевна Бражникова, Урай вош; Вера Петровна Гноевая, Анна Илларионовна Зверева, Альбина Константиновна Сабарова па Галина Токчевна Шиянова, Ӕмвош; Алиса Нуртдиновна Ионова, Светлана Владимировна

Пилюгина, Сӓрханл вош; Татьяна Валерьевна Коваль, Светлана Николаевна Цуркан, Ольга Владимировна Кочнева па Наталья Юрьевна Алексеева, Советской вош имет; Надежда Витальевна Макарова, Югорск вош па Татьяна Семёновна Уколова, Нижневартовской район, Аган кӓртӓн ими, дипломӓтн кӓтлуптӓсыйт.

Путӓр хӓншӓс:
Ирина Самсонова

Оксана Ефимова (Маслова) Хулимсунт вошн Сүмәтвош район хуца сема питәс. Лүв Ёмвошн кәщә хот хуца муниципальной собственности Департаментән рәпитл. Щәлта па Оксана увәс мирев йис верәт вана тәйләлэ. Пиләң ёхлал пила вухаль мир йис хәншет лүв тәм йис дәмәтлјаты сухәта верәнтләлэ, щимәщ верәт верты тәхи немл «АМ•Югорский бренд одежды». Тәм ванән па лүв «Колыбель» немуп проект верәнтәс, щәта ищи йис верәт пила рәпитәс.

Сырья шәшты увәс мирев айлат ёх: Оксана Ефимова

▲ Оксана Ефимова

Ая вәлмалн Оксана хүв мәр Константин Георгиевич аңщәл па Зоя Емельяновна Адина аңкаңкел пила вәс, щи оләңән лүв ванкүтлы путәртәл. Надежда Константиновна аңкел ищи иса верәт верты хошл, лүв йис пурмәсәт верты апрәң па нявремәт щи верәта вәндтәл. Оксана ясаңән, ая вәлмалн тәмәщ мир күтн енуммал пәта лүв йис верәт ищи сәмн вана тәйләлэ.

» Ин, хән ма икия мәнсум па нявремәңа йисум, ма вәра яма вәдем, хотәң ёх күтәлн сәмәңа ки вәлләт, щимәщ мир күтн ки няврем енмәл, лүв вәлупсәл елды тўңа мәнты щи питл, – путәртәл Оксана Ефимова.

Щәлта па лүв ая вәлум верлал оләңән ясаң тәйс:

» Мулты пәта, хән ма ая вәлум верлам оләңән нәмәсты питлум, имухты нумәса юхәтл, муй вўрн мўң

акем Александр Константинович Адин пила нйшты яңхсүв. Щи күш вәра ар пеләңа щирн вәс, мўң ищимурт юхана вўратсүв. Мўң юх эвәлт верум нйшәт тәйсүв, хүв леска сухум щив йирман вәс. Ма щиремн, щит мет ям нйшәт вәсәт, щи пәта мўң, алпа, иса пўш нйшты щи вўратсүв. Мўң давләссүв, хән нйшты мәнлүв, хән щи пурая ювантыләс, хоп пела щи хәхәлсүв. Па яма нәмләем, хән аңкем мўң пиләва юнтәс, мәта туләх, мәта воньшумут леты рәхл, мәта ут па ән рәхл. Щәлта па вәра әмәщ вәс, хән мўң, хиләт, хулиева щатьщәщәем хуца яха әкмийлсүв па Йилуп ол пәта хәл юха сыр-сыр юнтутәт ихтыйлсүв. Щирн ма няврем нумсемн нәмәссум, иса ёх күтлалн сәмәңа вәсәт.

Яртяң класс юпийн Оксана Ёмвоша Увәс нявремәт ариты, якты па па верәта вәндтәты тәхия вәндтәйлты мәнәс, щәта сыр-сыр сухәт пила рәпитты вәндтәсийт. Тәп щәлтаса лүв нумсәлн йира талса, лүв щирәлн, щит хулна айлат эвия вәлмал пәта, арсыр тәхета сәмәлн талса. Елды лүв Санкт-Петербург воша вәндтәйлты мәнәс. Щи вош пела лүв нумсәл керләс, хән аңкел па апщәл пила щи воша рўтьщәты яңхсәт. Щи вошн лүв «Институт Бизнеса и Права» хуца вәндтәйлты питәс, менеджмент рәпата верәт уша верты пәта. Щи тәхел етшумал юпийн па щи Ёмвоша юхтәс па «Департамент муниципальной собственности» хуца рәпитты питәс.

Оксана Ефимова рўтьщәты хәтләтн па арсыр верәт верәнтәл. Лүв 2022-мит олн пиләң ёхлал пила тәм йис дәмәтлјаты сухәт верты питсәт, щи угәт вәра яма ләтләйт па вәра ям ясаң щи оләңән ёх эвәлт лыв хәлләт.

Щәта йис верәт па тәм йис верәт ийха ләщәтман вәлләт.

» Иса ки Югра мўвев яма вантты питләв, имухты мўңева кәл, тәм мўвн вәлум па вәлты йис верәт – щит тәп мўң мўвев хуца тәйты верәт. Щәлта па йис увәс мирев йис хәншет тәм хәтл вәнта мирн вана тәйләйт, щит хути тәм хәтл вәнта юхтум йис ёх нумсәт, йис ёх вәлупсы. Щи верәт тәм хәтл вәнта увәс мирев нумәсн вәлләт, лыв пур-мәсәтн вәлләт, дәмәтлјаты сухәтн вәлләт, ёмәңхәтләтн вәлләт, – щиты лупләт тәм верәт пила рәпитты ёх.

Оксана Ефимова 2024-мит олн «Первооткрыватели» әктупсы хуца вәс, щәта лүв юкан медиапродукт верәнтәс, щи проектәл немл «Колыбель». Әхәтшәк лүв проект нумсәл, вер вўша юхтәс па ванлупсийн вәс. Щи ванлупсы ван хәтлуп тыләщн мўң округев сема питум хәтләт пәта «На берегу» арт-резиденция хуца верәнтәс.

» Ин ма рўтьщәллум, нявремем пила юлн омәслум, мин Денис икәм пила Рада немуп эвие енмәлтәлмән. Медиапродуктем немл «Колыбель», щит ма сәкәт машинайт мухты кәрәттты пәта хәнши хурәт верлум. Щи хәншет ма вән аңкаңкәм Наталья Петровна Новьюхова (Молданова) щәшкан сәхал эвәлт вўсум. Ма вәра ләңхәллум тәм хәншет эвема елды памәттты. Щи пәта щи верты утем тәмәщ немн немәтсем. Ма ләңхәллум тәм вәлупсы вўша йис верәт тәты па щи күтн ювра тәхия ән керләты.

Мўң Оксана Ефимовая ям вўша ясаң китлүв па лүв елды шәшты ёшл пайлы ат вәл!

Путәр хәншәс:
Пётр Молданов

Опрацдамн так әрн мәсыюм

Щиты лупас ма упиём, ма пиднеңем, вәндтәты неңем, филологической наукайт кандидат не, арәң не, ийха рәпитты неңем Людмила Тихоновна Гурьева (Шульгина). 50 ол юхды тарум ищки Ас хәлдты тыдәщн 27-мит хәтлән Тихон Константинович Шульгин па Зоя Дмитриевна Лонгортова хуца мет ай эвие нуви тәрума щи юхтәс.

Нәмн пунса Людмила, вантә, щи пурайн щимәщ хурамәң турсыйн ариты не Людмила Сенчина вәс, ащел лүв ардал хәләнтты мосман тайс, щирн мет ай эвела щи нем мәс. Яна па щиты щи тывәс, интәм Людмила «Емвош әх» ариты тәхийн мет вулаң ариты неңа вәд – лүв ардал кашәң хәннехә сәма хойләт.

Лүв йис хәнты Шульгин рәт эвәлт йил. Щи рәт Щел вой ики эвәлт тывәс – лүв мет йәм хүл велпәсләты хәя вәс. Щи рәт Пбсл ов (касум щирн Пусл ов) кәрт Ай Ас хонәңән вәс.

Ай пураелн щасел па опращел хуца Ильякәртән енмәс. Опращел Константин Алексеевич Шульгин (1905-мит олн сема питәс) далә пурайн юх сзәртты тәхийн кәщя вәс, атл-хәлт тарма рәпитәс 1946-мит олн әнтәма йис. Лүв Евдокия Степановна (эви опращнемл Тарасова) имел пида ар няврәм тайс. 1946-мит олн Тихон пухиел сема питмалн ащел ән па шиваләслә...

Щасел Евдокия Степановна хәнты Тарасов рәт эвәлт йил. Щи хәнты рәт икет хәнты Асов кәрт омәссәт. Лүв ащел Степан Алексеевич ар ол тәм кәрт кәщя вәс, мосәң, щи пәта лүв Евдокия эвел пәдат щикүш айе вәс, тәп лүв так ясәң тайс, вәщкат па тарум хәннехәя вәс. Щи күтн лүв

▲ Людмила Гурьева айкел вүл

ариты вер сәмәңа тайс, тәх щосн ипүша ариман сыр-сыр верәт ләщәтман вәс. Щи хурамәң вердал, алпа, лүв хилнеңела мәслә – күш муй вера Людмила катләсл, кашәң утые тәса, хурамәңа тывл.

Людмила айтелн ушәң эвия енмәс, лүвела ипүша әмәщ вәс, хәнты мир киньща па мирәт вәдләт муй әнтә. Ипүш оләңмит классән вәдман лүв уша верәс, нәлмит классән «Политинформация» ут питл. Лүв роман пакнәс – юхи юхтәс па хулывса газетайт хотхәрья пунсәлә и сора кеша айкеләт лүңәтты питәс. Неш, щи мурт ай эвие ән па вәслә, хуты ел вәлупсәлн ищи айкеләт хәншты питл – щиты щи тывәс...

Йма әшкола етшупту-мал юпийн Людмила 1993-мит олн Ямал мүй эвәлт мүй округеа юхтәс. Тәта Емвошәң Нижневартовской пединститут етшуптәс. Әхәт имухты редакцияеа рәпитты юхтәс па ипүляң педучилищайн айлат әх хәнты ясәңа вәндтәс.

26 ол мәр Людмила «Хәнты ясәң» газета хүват рәт мирәла айкеләт, пугрәт хәншәл. Щи тумпийн лүв 2009-мит олн Л.Т. Гурьева хәнты мир лүңәтты утәт оләңән уша верман вән научной непек холумтәс па филологической наукайт кандидата йис. Тәм апрәң, нумсәң па верәң не унтасн йәм арат киника есәлман вәд – вулаң далын даләсум әх оләңән «Ас Увәс мүйев

даләсты әх», лүв хәнты ясәң словарят хәншты па ләщәтты нәтл, айлат уңеойт пәта ипүша рецензия непекәт хәншәл па па верәт тәд.

Мүйң редакцияевн Людмила таклы немудт вер ән тывәл. Вантә, мир пелы сәмәң хәннехә тәп вохла, лүв имухты күш верн, күш тәс ясәңән иса нәтл.

Ма упиём кәт тәпиенәл вәна йисәңән. Анна 30 ола йис, ин лүв па хон пеләк Швеция мүйн пидые вәйтәс па ин щәта вәд па рәпитл. Алексей пухл вера-вера Тихон опращел хурас тәйл – ищимәщ нуви ухпи па вусты семуп, нумсәң хәйе, Емвошн рәпитл.

Ешәк сорни Людмила Тихоновна! Нәпат шәп вүша ювмен пәта ма па «Хәнты ясәң» газетаевн рәпитты әх нәңена вән пәмәщипа ясәт лупты ләңхалүв. Нәң итәна аршәк әх дәлн вәс ки, вәлупсы, алпа, кеншәка вәс. Хүв йис елды тумтака Юрий пидыен пида уяңа-пищәңа вәда, елды ищиты щи йәм айкеләт хәнша, хурамәң арәт сәмәңа ария па мирева лащкам сәмен хошум мойла!

Хәнты пурайн ма ай Даня пухиём, мосәң, 2 ол луватн, лупийлс: «Юдмия Тихиевна, Юдмия Тихиевна, ма нәңен мосман тайлдем!». Ма интәм ищиты ләңхалум лупты: «Ешәк, сорни Людмила Тихоновна – нәң мүйң, сәмлүвн!»

Пугрә хәншәс:
Ирина Самсонова

Манум сүсн Асов кэртэн Дорвош районан вэсум па рүтүщаты кемн ань-хем эвэлт айкелат вүсум, муй ширн лүв Пулңават вошн Ямал мўвн ханты мирев арят ариты хот там юхи хашум олатн верас.

Татьяна Ивановна, мятты айкел наң олңенан мўңева тўва па путарта, муй ширн «Увас мўвие» ариты хот юхи хашум олатн Пулңават вошн лэщатсан?

► Ма немем Татьяна Ивановна Енова (Вальгамова), ин там күтн рүтүшуман Пулңаватвошн Ямал мўвн хоттел ёхдам пида вэлдум. Хашум ол пураитн ма «Увас мўвие» немуп ариты хот кэщя питсум. Сырыя ма вошн вэлты ханты неңат пида нэмассум, муйсәр немн там ариты тәхев нематты рәхл. Әхәт па ар пеләк неңлүв кашащсәт «Увас мўвие» немн юкантты.

Муй пата щимәщ ханты арят ариты «Увас мўвие» тәхи вошн версәты?

► Сырыя манум олатн мўң ханты неңат пида «Пулңават вош» национально-культурной автономия тәхия худыева яңхсүв. Әхәт щи тәхи эвәлт мансүв па нэмәссүв, муй ширн мўңева ханты арят ариты хот ямсыева лэщаттыя мосл.

Мет олаңан ай январемат нарас юхәтн муй па торсәпл юхәтн юнтты «Сорни тўтые» тәхия неңат пида яңхсүв па ханты арятсыр-сыр ванлтупсәтн арисүв.

Әхәт щи тәхи кәщя Валерий Григорьевич Прыжанков пида вәй-

«Увас мўвие» ариты хот олаңан

▲ Т.И. Енова па лүв ешңаладн тәса верум пурмәслад. В. Енов верум хур

тантыйлтыя питсүв. Лүв, вантэ, шеңк яма баянән юнтас па мўң щи унтасэвн арят арисүв.

Олаң пураин мўң «Увас мўвие» ариты хотэвн тәп лапәт не вәс, тәмхәтл па 12 хәннехә щив яңхәл. Ма щиремн, мосл лупты, ху-ты ар пеләк лыв эвәлтәла ханты ясаң щи күш хәлдәт па тәп щит ямсыева ән вәйтләл. Щи пата тата сырыя мўң мирев арят вәнтәлүв, щәлта велщи арилүв.

Татьяна Ивановна, муйсәр ханты арят мет олаңан нын арисәты?

► Мет олаң пураин, хән тәп-тәп ариты хот версүв, тәп кәт ар тәйсүв: «Акем ар» па «Сорни тәрум». «Акем ар», вантэ, күш тата, күш Югра мўвн ямсыева хәннехуятәтн вәйтла. «Сорни тәрум» арев па ищи шеңк хурамәң ясәт тәйл:

Сорни тәрум,
сорни тәрум,
Сорни тәрум
мўң тәйлүв.
Вусты юхәт,
вусты юхәт
Иса арат лойләт ...

Щи киньща мет олаң тыләщн күш худта ат вохлыюв, щи кәт арңан арисүв.

Әхәт па арсыр хәннехуятәт мўңева лупты питсәт, хуты нын муй па арят ән тәйләты, иса кашәң пўш кәт ар тәп ариләты? Щи вўш эвәлт мўң нәмәсты щи питсүв, муй ширн арсыр арят тата верты ёмәңхәтләтн мўңева аритыя мосл.

Ас нопәтты тыләщн 2024-мит олн мўң «Увас мўвиев» ариты хотэв пўншум вер эвәлт тәлаң ола щи йис. Щи пураин мўң араттелн ханты мирев 12 ар ямсыева вәнтдуман тәйсүв па арсыр тәхетн

тәса па шеңк хурамәңа арисүв.

Муйсәр тәхет эвәлт нын ханты мирев арят мушчатләты, мосән, мятты хәйт муй неңат нын хушана щимәщ ар тәса ариты ширн хәншләт?

► Мўң, вантэ, ханты мирев күтн арсыр вәйтантупсәт верлүв, сыр-сыр арят арилүв па щи пата мўң ёхлүвн па неңлүвн сыр-сыр арятн иса мойләдыюв. Щиты Питлор кәртәң неңев Лидия Егоровна Нева мўңева араттелн хәлум ар китас. Вантэ, ин лүв эвел ищиты мўң ариты хотэва яңхәл. Нәтупсы юкана лүв щи арят мўңева щи мәслә. Щәлта Зоя Николаевна Молданова, мата не Сытомино кәртән Сәрханл районан тәмхәтл вәл, ищиты па хәлум ханты ар мўңева там ванән китас. Ханты моньщәт хәншты хәев Владимир Егорович Енов ищиты щи мўңев аңкел олаңан хәншум арңан ар сувлал пида мойләс. «Олаң ясаң» арл мўң неңлүв пида вәнтәсүв, ар тәхийн щит аритыя питсүв.

Ма щиремн, мўң шеңк ям па мосты вер тәмхәтл ханты мирэва верлүв. Там «Увас мўвие» ариты хотэва иса яңхлүв, ханты арят вәнтәлүв, ёмәңхәтләтн щит арилүв, хәнэтн па арсыр мир хәннехуятәтн ямсыева хәләнтлыюв!

Путәр хәншас:
Владимир Носкин

Поэт хә пида вәйтантийсум

Тәнял сүсн Югра мўевн вәлты вошәт луватн Россия хон пеләк финно-угорской мўвтел, мир писателят мирхот мәнәс.

А й тәхет потты тыләш 30-мит хәтәдн Ём-вошн «Югра-Классик» нәмуп якты-ариты хотн ийха әктәшум финно-угорской мир писателят кәщә ёх мирхот версәт, хута литература верәт олаңән айкел тәсәт па лупсәт, муй пәта тәм юхи хәшум оләтн арсыр киникайт хәншты мосл па муйсәр унтас дыв финно-угорской мирәтн вәлты әд хәннехуятәта елды тәты па веритләт.

Тәм мирхот кәщә хәя немасыя лүңтарәт хәншты хә Андрей Попов павәтсы, вантә, дүв Коми мўвәң Союз писателей тәхи кәщәя тәмхәтл вәл.

Шеңк тәса па әмщә дүв ийха әктәшум хәннехуятәт едлийн арсыр айкеләт тәс.

Әхәт мирхот юпийн ма немасыя дүв пида вәйтантийсум па путремәсум.

Андрей Гельевич, нәң олңенән мўңева мәтты айкел тәмхәтл еша тўва?

► Ма арсыр дүңтарәт иса рүщ ясаңән хәншлум. Ащем, вантә, щикүш сәран ики па әңкем рүщ ими вәсәң. Рәт мирем ясаңән иса ән па хошлум. Щимәщ вер пәта сәран мўевн вәлты поэтәт ма немасыя иса кашәң пўш рүщ ясаңә шәңк яма па тўңширәңә тулмащтәлдум. Щи поэт неңәт күтн тәмхәтл вәлдәт: Елена Афанасьева, Алёна Шомысова, Любовь Ануфриева, Алёна Ельцова па Нина Обрезкова. Щи хуятәт тумпи па хәйт-неңәт ищиты тәмхәтл вәлдәт.

Андрей Гельевич, мәта тәхийн нәң сема питсән,

енумсән, муйсәр вошн елды вәнтыйлсән?

► Ма Воркута вошн сема питсум, айтәдн щәта енумсум па әшколая йңхсум.

Щи киньща күтуп әшкаләем юпийн елды Сыктывкар вош государственной университетн нявремәт рүщ ясаңә па литературая вәндтәты хә щирн елды вәнтыйлсум па 1982-мит олң ши тәхи ймсыева етшуптәсум. Щәлдта па юхи Воркута вошәма юхәтсум. Сыры вошәң 31-мит профтехучилища тәхи хуща ма айдат ёх рүщ ясаңә па литературая вәндтәтыя питсум. Щи училищаәмн па, вантә, газосварщика па штукатур-маляр щирәта пухәт муй эвет иса вәндтуман тәйсыйт. Шеңк хўв ши тәхийн ән па рәпитсум. Еша вәс па па рәпата мәнәма мушатсум. Щи киньща Воркута вошәң «Дворец пионеров» хуща әшколайн вәндтыйлды пухәт па эвет пида елды рәпитты питсум. Әхәт 2000-мит оләта юхтум пураитн ма иса Воркутинской филиал университетн Российской академия образованияйн рәпитты питсум. Вәндтыйлды пухәта па эвета арсыр хурамәң лекцияйт иса дүңәтсум па кәщә ләңкәр хәя вәсум.

Хән па нәң дүңтарәт хәншты вўянтсән па сырсыр әмәщ киникайт хәннехуятәт дүңәтты пәта есәлты питсән?

► Дүңтарәт ма хулна кў-

▲ А.Г. Попов. В. Енов верум хур

туп әшколайн вәндтыйлды оләтн хәншсум. Тәп ши пура оләтн немудты тәхийн киникайт ләщәтты иса ән па нәмәссум. Еша әхәтшәк, хән университетн вәндтыйлсум, вәдши ушәңә йисум па нумәсн юхәтсыюм, хути киникайт мәнәма елды дүңтарлам пәта хәнштыя рәхл. Щи пураин ма мет олаң стихлам «Молодёжь Севера» журнала вўсыйт па нух хәншсыйт. Ма нәмәстемн, шәңк яма па тўңширәңә хәншум дүңтарлам ищипа әхәтшәк «Север» нәмуп журнал хуща Петрозаводск вошн Карелия мўвн 1993-мит олң есәлсыйт.

Муйсәр верәт олаңән нәң дүңтарләң хуща вәлты-холты хўваттыйн хәншләң?

► Ма щиремн, ма стихлам хуща иса мўң вәлупсы верлүв олаңән ар щирәтн хурамәңә па тәса хәншлум. Муй пәта тәм нуви тәрүм илпийн вәллүв па муй кашәң йилпа юхәтты хәтләң верлүв, дәдн мўңева па хуятәта кеншәк ат вәс.

Щи пәта ма тәта нәңәна «Уступай дорогу дуракам» нәмуп путрем дүңәтләм:

*Не смотри на встречных
свысока.
Никого не задевай.
Не трогай.
Уступай дорогу дуракам,
Пусть они идут своей
дорогой.
Пусть шагают до любой
звезды.
Хоть куда.
Окажется в итоге,
Как и прежде,
только две беды –
Это дураки и их дороги.*

Муй арат хәннехә Коми мўв эвәлт Финно-угорской мир писателят вәйтантупсыя тәм пўш юхтәс па муйсәр унтас нынана тәмәщ вән мирхотәт тәләт, мосләт дыв киникайт хәншты ехлўва муй әнтә?

► Ма тәмхәтл ар пўш ши вер олаңән иньщәссыюм. Ма щиремн, тәмәщ вән Финно-угорской мир писателят вәйтантупсы шәңк мосл. Вантә, тәта мўң арсыр ушәң-сащәң непекәт хәншты хәйт-неңәт пида вәйтантлүв, сыр-сыр нумсәт ийха верлүв. Щи пәта елды мўңева киникайт хәншты кеншәка йил!

Путәр хәншәс:
Владимир Енов

Хурамәң мўвев, йис вәлупсәв, ям хәннәхуятәт олаңан хәншлүм

Щиты лупәс Ямал мўвәң нә, лўңәтты арәт хәншты нә Евдокия Езиковна Серасхова. Тәм вәйтәнтупсы хәнты ясцев дерамтты учёной нә Ирина Молданова тәс.

Лўв мет сыры мойң, нә олаңан путәртәс:

» Евдокия Серасхова – хәнты мир поэтесса, шуши мир оса верәт тәты нә, хәлүм пўш депутата вәс. Лўв приуральской хәнты нә, 1965-мит одн Ямал мўв Приуральской район Зелёный Яр кәртән сема питәс. Пулңавәт вошн педучилище етшуптумал юпийн вўдең хәя икия мәнәс. Вўды тащл пида касәлсәт, щемьейн хәт эви сема питсәт. Щи пурайн лўв лўңәтты арәт хәншты питәс. 2008-мит одн «Хәнты ның эвие» немпи киника етәс. Щәта хурамәң Увәс мўв, Йис вәлупсәв, хурасәң неңәт олаңан стихәт хәншман вәдләт. Лўв арсыр литературной кәсупсәтн кәсдыйл па нух питыйл. Лўв стихдал Ямал мўв «Дух авт» хән-

▲ И.М. Молданова мойң нә олаңан ай тәл. Л. Гурьева верум хур

ты газетайн па арсыр журналәтн етләт. Ин нын, Югра мўвевн вәлты мир, лўв стихдал хәләнтты веритләты.

Евдокия Езиковна путәртәс, муй щирн хәншты питәс:

» Ма шуши мир хоттел ёх хуца сема питсум. Ащем вулаң далын даясәс, юлды керләс. Лўв па аңкем рўщ щирн путәртты аң хошсәңәң, шеңк хурамәңа хәнты щирн путәртсәңәң. Ипўш ащем юрн хота лўңәс па ястәс: «Хәтлыве посәт дәмтәс, щирн так вотас питл – елды касәлты аң питлўв, еша давәллўв». Йис хәнты ясцев хәләнтмевн мўн, нявремәт, ищи хурамәңа путәртты питсүв.

Нәмләм, яң ол луваттем вәсум, апщидама ма нә-мәсыйллүм, моньшдам моньшсум, ардам арисум. Алпа, щи пураём вўш эвәлт нәмәсыйлды веремн юхәтсаюм.

Вәна ювмемн вўдең хәя икия мәнсум. Кев хўват касәлман хурамәң мўвев вантты сәмәңа тәйсум. Щимәщ вер вәс – вўды омәсты пурайн мўң ям арат хәтл и тәхийн дольсүв. Рўтьшуман вантсум, муй щирн хәт эвидам юнтсәт, щикўш и тыхәл эвәлт рәкнум эвет, тәп арсыр хураспет. Имухты щиты лўңәтты арем тывәс:

Хәнты ның эвие

Эвтам сәхәң, эвтам ваян,
Хәнты ның эвие, мур кўтна
кариял,
Кортәң ернасәң па кортәң
о́хсамәң.

Хәнты ның эвие мур кўтна
волиял.
Вес хошңәт вўртәт, пеңкәт
ал вордаләт.

Путы сэм хульмән,
о́хсахдал хўват.
Ясәдал вераңәт, кўрдал
каркамәт.
Хәнты ның эвие мур кўтна
этимиял.

Касдыты веритәл, хўл
велты веритәл.

Рўщ ки даял, рўщ па
веритәл.
Хәнты мур кўтна щимәщ
эвиет
Осәт па о́лдәт, о́лта питләт.

Мәнәм әмәщ вәс, хуты
щимәщ лўңәтты арем
тывәс. Щи юпийн иса
пурайн ванән непек па
хәншты юх тәйты питсум
– нумәс юхәтл ки, имухты
хәншлүм. Щиты «Сўмәт»
стихем хәншсум:

Сўмәт-эви хўрәсна
Ор лыпина вордал.
Нави пахләң сōхна
Тōрамна лўв майдала
Сарнең-вўрты рат о́хсам
Сўсн сўмәт тәял.
Таллы йил па ясәңа сәвам
Нави-путы щал панәл.
Товы най хасамтына
Ай лыптаң ай о́хсам
Хўрасәң ның сўмәт
Сапл вулды йирәл.
Вōсты росәң, лещ камка
Лўң пōрайна лапкәл
Йис ронтладн тохәртәл
Тынаң эви хўрпи.

Юхи хәшум артән Евдокия Серасхова лупәс:

» Ма, вантә, айтелн рәт
ясцев хәләнтман енумсум.
Ашколайн рўщ па хәнты
поэтәтн стихәт лўңәтсум,
кәссум па нух питсум.
Щирн мўң хәнты ясцев
давәлды пәта ай тәпиет
пида юдн тәп рәт щирн
путәртты мосл. Вантә,
мосәң, нәң нявремиең
елды ищи путрәт муй лў-
ңәтты арәт хәншты питл.

Юхи хәшум артән вәй-
тантупсыя юхтум ёх мойң
ёх эвәлт арсыр верәт ола-
ңан иньщәссәт.

Путәр хәншәс:
Людмила Гурьева

▲ Е.Е. Серасхова хоттел ёхдал пида

«Ханты ясаң» газетаев лўңатты ёх!

Ин мўң «И рэт – и рэпата» кәсупсыйн нух питум ёх путрәт хәншты питлўв. Касум кәртәң пух Данил Белкин (11 оҗ луват) йис хәнты Рандымовәт рәтәл оҗәңән путәр хәншәс па китәс. Лўв 6-13 оҗ луват кәсум нявремәт күтн оҗәңмит тәхия питәс. Ин лўв путрәл лўңталн!

Харсурт рәт ёх – верәң ёх

▲ Павел Яковлевич па Пелагея Ивановна Рандымовәң

Йис пура вўш эвәлт Ильпикәртән Харсурт рәт ёх вәсәт, вўды тащ тәйсәт, вой-хўл велпәсләсәт. Щи пурайн ар хәнты хуят вәнт кәртәтн вўды лавәлман, вой па хўл велпәслуман вәсәт.

эвәлт пишмайт хәншсәт, хутыса вәсәт, муй версәт. Щи ләварт пурайн щи рәт хәннехуятәт арсыр рәпатайт рәпитсәт, тәп хәнты мир йис вәлупсәл лавәлман тәйсәт.

Ма аңщәсем Иван Павлович Рандымов Помут кәртән сема питәс. Лўв ащел Павел Яковлевич Рандымов, аңкел – Пелагея Ивановна Рандымова. Лыв семьяедн ләпәт няврем вәс – Данил, Андрей, Анастасия, Татьяна, Илья, Иван па Александр. Ашкола па армия юпийн рәпитты питсәт.

Щәлта Касум вошн «Казымской» совхозн рәпитсәт. Хән пенсия пура я йис, лын рўтьшәты пенсия мәнсәңән. Щи рәт хәннехуятәт щиты вәсәт.

▲ Рандымовәт хоттел ёх

Щи рәт хәннехуятәт – яма па тәса рәпитты ёх, ям хўл па вой велпәсләты ёх вәсәт. Пурмәсәт па ләмәтсухәт шеңк тәса па хурамәңа версәт. Вўт-вошн вўды тащәтн рәпитты оҗңитсәт, вой-хўл велпәсләсәт, лаңки па нюхәс вой сухәт совхоза мийлясәт. Кашәң лўң нуви хўл велпәсләты щира Вән Аса яңхсәт. Хоттел, ёха хәр

Вўтвош кәртән ма аңщәсем совхоз директора рәпитәс. Ёмвошн вәнлтыләс, щәта 1968-мит оҗн вән непек еша павтәс па имухты Касум воша рәпитты мәнәс. Ар оҗ тўтәң хопн капитана рәпитәс, кашәң лўң ай кәртәт па вошәт хўват араттелн мосты летутәт-пурмәсәт тәтьлюман яңхиләс, тәлн вой велпәсләты па совхоз бригада ёха нәтәс.

Лўңән мўң Помут воша па сўс кәрта яңхлўв – воньщумутәт аҗәтлўв па хўл велпәсләлўв.

2024-мит оҗ Хоттел ёх оҗ немн пунсы. Опращ, аңқаңки, щәщи, аңщәщи, щәтьщәщи, аңки-ащи, хоттел ёх – щит кашәң хәннехә пәта мет мосты хуятәт, ияха хоттел ёх верәт лавәлман тәйләт па елды тәләт.

▲ Т.П. Аликова (Рандымова)

Путәр хәншәс:
Данил Белкин

Вәтаң хуят

Кышик кәрт вүт олаңан ай хотые омәсл. Щәта ухл вотум пирәщ ики вәл. Кашаң хәтл алаңа лүв ким етл па хот питәрн пүн сәвты нармәл. Муйсәр щит ики... Вәйтман тәялн, щит Мосумн мет сыры коммуниста питум па ар әр мир вәлупсы такамты пәта миюм хә Кирилл Николаевич Харанзеев.

– Нәмләм, хуты Сың-Вар кәртән мұң олаң пұш колхоз версүв, – путәртәл Кирилл Николаевич, – вүтн вәлүм ех амәтман колхоза вүянтсәт.

– Тәп вәсәт па хурасуп верәт, – елды пирәщ коммунист путәр тәл, – тәх ех әнт кашащсәт колхозн рәпитты. Щи ех әнтә неман щиты версәт. Лыв худна ямәс әнт нерамтсәл колхоз юрәң вәлупсы.

Харанзеев ар әр мәс колхоз така верты, хәнты мир йилуп социалистической вәлупсыя

вәндтәты пәта.

Тәп юхтәс щимәщ пура, хән иса мир дала мәнсәт. Кирилл Николаевич па сонтумәс мұвев вуракәт эвәлт давәлты мәнты. Тәп лүвела лупса, мәтты лүвела юдн рәпитты мосл. Юдн хәщсәт имет па нявремәт. Иса Сың-Варн вәлүм мир аел-вәнәлн хұл, вәнт вой велсәт.

– Интәм ма щи олаңан нәмәстемн, – ай павәтл Харанзеев, – щирн ая вәлүм нявремәт пәла вантлүм. Лыв вәна, әрәңа ювмел.

Щи нявремәт әңкилалн енмәлсайт, ащилал па дала хәрн вуракәт сәңксәт.

Тәп ма вәдем па вер. Хәнты неңәт па рәпитты әр тәюм кем нявремәт ищиты вуракәт сәңкты әр мәсәт. Дала вәлүм артән шеңк апрәңа рәпитсәт хәнты неңәт Евдокия Ивановна Лозямова, Татьяна Ксенофоновна Харанзеева, Екатерина Семёновна Тарлина па па ар хуят.

Кирилл Николаевич мир олаңан путәртәл, тәп лүв вәлупсәл олаңан шимәл ясаң лупәл.

Ма щиремн, лүв олңәлн ищиты ар амтәң ясаң лупты рәхл. Щи хә олаң Сың-Вар колхоз тывум вүш эвәлт пенсияя питтал

хұл ма госуларствая мәсум па мирем күтн олаң тәхия питсум, – давәрта ясаңдал мәндәт Сенгепов. Ар пұш шаңк йиңкәл, шәнш вүр хуят йилды увлытыләс, тәх пурайн, мосәң, сем йиңк па етләс.

Хәлүмхушъяң ол ивулны Сенгепов сельской Совет депутата пириман вәс.

Мария Волдина,

А. Сенгепов хур
«Ленин пант хуват»,
№ 12 (1276),
1972 ол 18 март

вәнты кәщая вәс. Щи артән Кирилл Николаевич нәптәл, вән күш вәс, ар мәш тәйс, тәп лүв иса әрл па нумсәл колхоз әр нух алумты пәта мәслә. Щи вән рәпатайл, правительствайн әнт юремәсы. Дала пәрум юпийн Харанзеев яма рәпитмәл пәта медальн мойдәсы.

Интәм щи хә Мосумн мет пирәщ. Лүвела 90 ол. Рәпитты әрл шимла йис. Тәп пирәщ хә худна пән сәвәл, айдта хұл велпәсләл. Мир вәлупсы кена верты нәтл. Давәрта вәлдәл лүв эвәлтада вүна яньщты па вевтама рәпитты еха. Шеңк мосман тәйла лүв рәпата мирн.

Владимир Волдин

«Ленин пант хуват»,
№ 7 (835),
1965 ол, 22 май

Ям пәнт, ям нәпәт

– Муй атум. Ма щиремн, пәнтән хәймен юпийн мәстәл щи олаңан пуртемәты. Урәк ясаң, урәк путәр щәлта ән тывәл, верум верлам хәннехә сема питсәт. Кашаң әш, кашаң вер олаң тәйл, – әмща олңитсәлә ясаңәл Яков Иванович Сенгепов.

Енмәс лүв Мосум мұвн. Әхәт вәлупсы пәнтәлн лүв Лемәң пәла тәсы па Дарко-Горшковән колхозн рәпитты питәс.

Каркам па хәрщи ешуп хә йилуп тәхийн имухты мутшәсы. Яков Сенгепов хұл велпәс бригадира пириса. Сыры киньша лүв вүянтәс така рәпитты. Күш лүн, күш тәл, сүс муй тови – иса рәпатаитн пландал тәрумләт.

– Нәмләм ий давәрт пура. Щит дала вәлүм арт. Муй арат әр, муйкәм нумәс тәйсум, пунсәлдам мұвем әра, дәлн мұң нух ат питсүв. 1944-мит олн 1000 лаңки па 20 тонна

▲ Я.И. Сенгепов

Ханты ясанг
(Хантыйское слово)
№2 (3662), 30.01.2025

Соучредители
Дума, Правительство
Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры

Издатель
Департамент внутренней
политики
ХМАО-Югры

Редакция
Главный редактор –
Алексеева Н.Г.
Телефон (3467) 33-17-52 (д.500)

Заместитель главного
редактора – Рагимова Н.В.
Телефон (3467) 33-17-52 (д.502)

Ответственный секретарь –
Вах Н.И.
Телефон (3467) 33-17-52 (д.503)

Адрес редакции и издателя:
628011, г. Ханты-Мансийск,
ул. Комсомольская, 31
тел./факс (3467) 33-17-52 (д.510)

E-mail: gazeta@khanty-yasang.ru
Газета размещена на сайте
www.khanty-yasang.ru

Отпечатано:
ООО «Новости Югры-
Производство» г. Сургут,
ул. Маяковского, 14.

Индексы 04393, 54393
Тираж 2166 экз.
Заказ 350
Цена свободная

Газета
зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в
сфере связи,
информационных технологий
и массовых коммуникаций по

Тюменской области,
ХМАО-Югре и ЯНАО.

12+

Свидетельство о регистрации
ПИ №ТУ 72-00796
от 23 января 2013 г.

Мнение авторов публикаций
не обязательно отражает
точку зрения редакции.